

Chủ Động Ứng Phó Tranh Chấp SHTT Tại Việt Nam: Tuyên Bố Không Xâm Phạm Và Hủy Bỏ Hiệu Lực Nhãn Hiệu

Tranh chấp sở hữu trí tuệ (SHTT), đặc biệt là nhãn hiệu, là một phần tất yếu của môi trường kinh doanh năng động tại Việt Nam. Thay vì thụ động chờ đợi nguy cơ tranh chấp nhãn hiệu ập đến, doanh nghiệp khôn ngoan sẽ tìm kiếm những giải pháp chủ động để tự bảo vệ mình. Vậy làm thế nào để doanh nghiệp chủ động "đi trước một bước", giảm thiểu rủi ro pháp lý và tự tin khai phá thị trường? Tuyên bố không xâm phạm và hủy bỏ hiệu lực nhãn hiệu là hai cơ chế pháp lý ưu việt, cho phép bên thứ ba chủ động xác định rõ "ranh giới" pháp lý, tạo dựng "vùng an toàn" cho hoạt động kinh doanh, và yên tâm phát triển thương hiệu.

KENFOX IP & Law Office cung cấp các phân tích chuyên sâu về cơ chế **tuyên bố không xâm phạm** và **hủy bỏ hiệu lực nhãn hiệu** trong bối cảnh pháp luật của Việt Nam về sở hữu Trí tuệ.

Tuyên bố không xâm phạm nhãn hiệu: Chủ động làm rõ tính pháp lý của nhãn hiệu tại Việt Nam

Tuyên bố không **xâm phạm nhãn hiệu**, dù không được luật hóa thành một quy trình riêng tại Việt Nam, vẫn là một công cụ chiến lược hữu ích cho bên thứ ba muốn chủ động quản lý các rủi ro về nhãn hiệu. Cơ chế này đặc biệt giá trị khi doanh nghiệp đối diện nguy cơ bị kiện vì cáo buộc xâm phạm, hoặc khi muốn đảm bảo sự rõ ràng pháp lý trước khi ra mắt sản phẩm hoặc dịch vụ mới tại thị trường Việt Nam.

Về bản chất, tuyên bố không xâm phạm là việc bên thứ ba chủ động tìm kiếm sự xác nhận chính thức rằng các hành vi của mình không xâm phạm quyền SHTT đã được đăng ký.

Trong thực tế, có nhiều cách khác nhau để bên thứ ba có thể đạt được một tuyên bố như vậy:

- **Yêu cầu trực tiếp chủ sở hữu quyền SHTT - Thúc đẩy giải pháp hòa giải:** Cách tiếp cận trực tiếp nhất là gửi yêu cầu chính thức đến chủ sở hữu quyền SHTT. Bằng cách nêu rõ các hoạt động của mình và chứng minh lý do tại sao bạn tin rằng chúng không cấu thành hành vi xâm phạm, doanh nghiệp có thể yêu cầu chủ sở hữu quyền SHTT xác nhận bằng văn bản về việc không xâm phạm. Cách thức này mang lại tiềm năng cho một giải pháp hòa giải hiệu quả, thúc đẩy giao tiếp tích cực và có khả năng tránh được kiện tụng tốn kém. Nếu chủ sở hữu quyền SHTT không chấp nhận quan điểm không xâm phạm, hoặc phổ biến hơn là im lặng trước yêu cầu của doanh nghiệp, thì việc thực hiện các bước tiếp theo là cần thiết.
- **Khiếu kiện lên Tòa án hoặc Cơ quan hành chính - Yêu cầu tuyên bố chính thức:** Nếu cách tiếp cận trực tiếp với chủ sở hữu quyền SHTT không thành công, pháp luật Việt Nam cho phép thực hiện quyền khiếu kiện lên tòa án hoặc các cơ quan hành chính có thẩm quyền. Dù không phải là kênh phổ biến để tuyên bố không xâm phạm, việc khởi xướng vụ kiện để yêu cầu tòa án đưa ra tuyên bố này vẫn là một lựa chọn khả thi. Điều này dựa trên các nguyên tắc chung của tố tụng dân sự ở Việt Nam, vốn cho phép các bên có quyền tìm kiếm sự bảo vệ pháp lý từ tòa án đối với các quyền và lợi ích hợp pháp của họ. Một lựa chọn khác là tìm đến một cơ quan hành chính có thẩm quyền, ví dụ như các phòng chuyên môn về SHTT thuộc các cơ quan công thương, như một hướng đi khác để xem xét, dù rằng kết quả pháp lý chính thức có thể khác nhau.
- **"Ý kiến chuyên môn" từ cơ quan hành chính - Một giải pháp thay thế thiết thực:** Một cách tiếp cận đặc biệt thiết thực ở Việt Nam là liên hệ với các cơ quan thực thi hành chính, chẳng hạn như Cục Quản lý thị trường. Bên thứ ba có thể đề nghị các Cơ quan thực thi hành chính yêu cầu [Viện Khoa học Sở hữu Trí tuệ \(VIPRI\)](#) hoặc Cục SHTT cung cấp "*ý kiến chuyên môn*". Các ý kiến chuyên môn này sẽ đưa ra đánh giá liệu một sản phẩm mang nhãn hiệu cụ thể có phải là yếu tố xâm phạm quyền SHTT đã đăng ký hay không. Điều quan trọng là, những ý kiến chuyên môn này được coi là nguồn chứng tin cậy trước tòa án và các cơ quan thực thi của Việt Nam trong việc xác định hành vi xâm phạm SHTT. Phương pháp này cung cấp một đánh giá bán chính thức có giá trị, có thể củng cố đáng kể vị thế pháp lý của bên thứ ba và chủ động giảm thiểu rủi ro về các yêu cầu bồi thường xâm phạm trong tương lai.

Thông qua việc chủ động và có chiến lược theo đuổi tuyên bố không xâm phạm bằng những cách này, bên thứ ba có thể bảo vệ hoạt động kinh doanh của mình một cách hiệu quả và giảm thiểu nguy cơ phát sinh các vụ kiện xâm phạm tốn kém và phiền toái trong tương lai.

Hủy bỏ hiệu lực nhãn hiệu: Cơ chế thách thức hiệu lực theo Điều 96 Luật SHTT Việt Nam

Ngoài việc tìm kiếm xác nhận không xâm phạm, luật SHTT Việt Nam còn cung cấp một cơ chế mạnh mẽ để bên thứ ba trực tiếp thách thức hiệu lực của đăng ký nhãn hiệu thông qua thủ tục yêu cầu hủy bỏ hiệu lực nhãn hiệu. Điều 96 của Luật SHTT Việt Nam quy định rằng, bên thứ ba có quyền nộp đơn yêu cầu hủy bỏ hiệu lực lên Cục SHTT, nhằm vô hiệu hóa các quyền SHTT đã đăng ký không đúng, thúc đẩy một thị trường cạnh tranh công bằng hơn.

Yêu cầu hủy bỏ hiệu lực theo Điều 96 có thể hướng đến việc hủy bỏ *toàn bộ* hoặc *một phần* đăng ký nhãn hiệu, tùy thuộc vào căn cứ yêu cầu.

- **Dụng ý xấu của người nộp đơn đăng ký:** Nếu người nộp đơn đăng ký nhãn hiệu với “động cơ không trung thực” – thường ám chỉ động cơ thiếu trung thực trong quá trình nộp đơn, chẳng hạn như cố ý đăng ký nhãn hiệu để cản trở đối thủ hoặc lợi dụng danh tiếng của người khác.
- **Không đáp ứng các quy định của pháp luật:** Việc đăng ký nhãn hiệu đã không đáp ứng các yêu cầu về mặt thủ tục hoặc nội dung theo quy định của pháp luật SHTT Việt Nam (*ví dụ: Chủ đơn đăng ký không có quyền đăng ký nhãn hiệu theo luật, hoặc không được chuyển giao hợp pháp quyền này; nhãn hiệu đã đăng ký không thỏa mãn các tiêu chí về tính phân biệt; Các sửa đổi hoặc bổ sung vào đơn đăng ký nhãn hiệu đã mở rộng một cách không đúng phạm vi bảo hộ của nhãn hiệu hoặc làm thay đổi bản chất cơ bản của nhãn hiệu*).

Khi nhận được yêu cầu hủy bỏ hiệu lực, Cục SHTT tiến hành thẩm định kỹ lưỡng để đánh giá tính hợp lệ của các căn cứ bên yêu cầu đưa ra. Nếu Cục SHTT nhận thấy các căn cứ là hợp lệ, cơ quan này có thể ban hành quyết định tuyên bố quyền SHTT vô hiệu, một phần hoặc toàn bộ. Hành động vô hiệu hóa này thực sự làm mất hiệu lực quyền SHTT bị tranh chấp, chấm dứt sự bảo vệ pháp lý và mở đường cho các doanh nghiệp khác kinh doanh mà không còn lo ngại về xâm phạm quyền đó.

Chiến lược chủ động và lưu ý quan trọng về cơ chế tuyên bố không xâm phạm và hủy bỏ hiệu lực nhãn hiệu tại Việt Nam

Mặc dù hệ thống pháp luật Việt Nam có thể khác biệt so với hệ thống thông luật trong cách thức thu thập, sử dụng chứng cứ, Việt Nam vẫn có những cơ chế thiết thực và hữu hiệu để chủ động bảo vệ SHTT thông qua các tuyên bố không xâm phạm và [hủy bỏ hiệu lực nhãn hiệu](#). Sự thiếu vắng các quy định pháp luật rõ ràng về tuyên bố không xâm phạm được bù đắp bởi tính linh hoạt vốn có của hệ thống và sự sẵn có của các giải pháp thay thế, bao gồm đàm phán trực tiếp, sử dụng cơ chế tòa án, và tận dụng ý kiến chuyên gia từ các cơ quan hành chính.

Các cân nhắc chính cho doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực SHTT Việt Nam, đặc biệt là về nhãn hiệu:

- **Chủ động hành động:** Không thụ động đối phó với nguy cơ xâm phạm. Chủ động thực hiện các biện pháp như tuyên bố không xâm phạm và hủy bỏ hiệu lực nhãn hiệu có thể đem đến lợi ích lớn về pháp lý và kinh doanh.
- **Lựa chọn đa dạng phương thức:** Hiểu rõ sự khác biệt của từng cách tiếp cận về tuyên bố không xâm phạm – thương lượng trực tiếp, khởi kiện tại tòa án, và ý kiến chuyên môn – và chọn chiến lược tối ưu nhất cho từng trường hợp.
- **Sử dụng “ý kiến chuyên gia” một cách chiến lược:** Với giá trị thực tế được luật pháp và cơ quan thực thi Việt Nam công nhận, ý kiến chuyên môn từ Viện Khoa học Sở hữu Trí tuệ và Cục SHTT là công cụ pháp lý hiệu quả để xây dựng vị thế pháp lý vững chắc.

Lời kết

Mặc dù pháp luật về SHTT của Việt Nam có những nét đặc trưng riêng biệt so với hệ thống thông luật, vẫn có nhiều cơ chế pháp lý vững chắc để bên thứ ba chủ động ứng phó với rủi ro nhãn hiệu. Với việc sử dụng một cách chiến lược cơ chế tuyên bố không xâm phạm và hủy bỏ hiệu lực nhãn hiệu, doanh nghiệp có thể củng cố vị thế pháp lý, giảm thiểu các tranh chấp tiềm ẩn và tự tin kinh doanh tại Việt Nam. Hiểu rõ các cơ chế này và tìm kiếm sự hướng dẫn từ các chuyên gia pháp lý có hiểu biết sâu rộng về SHTT là những bước quan trọng cho mọi doanh nghiệp muốn bảo vệ lợi ích SHTT của mình trong môi trường pháp lý năng động của Việt Nam.

By Nguyễn Vũ Quân | Partner, IP Attorney
Đỗ Thị Phần | Special Counsel
Hoàng Thị Tuyết Hồng | Senior Trademark Attorney

Contact

KENFOX IP & Law Office

Building No. 6, Lane 12/93, Chinh Kinh Street, Nhan
Chinh Ward, Thanh Xuan District, Hanoi, Vietnam

Tel: +84 24 3724 5656

Email: info@kenfoxlaw.com / kenfox@kenfoxlaw.com